

Ons kenmerk 2021/17889
Bijlage(n) 1

Maastricht 20 juli 2021
Verzonden 26 JULI 2021

(Ontwerp)-besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Bij beschikking van 19 maart 1996 (kenmerk 96/10936V) is door ons vastgesteld dat met betrekking tot de locatie bekend als "het DSM-terrein te Geleen en Stein", hierna ook wel het "DSM-terrein", zoals aangegeven op de bijhorende kadastrale kaart, conform het bepaalde in artikel 29 en artikel 37 van de Wet bodembescherming (Wbb), sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging met een urgente saneringsnoodzaak (nu ernstige bodemverontreiniging met een noodzaak tot spoedige sanering).

De kadastrale kaart van de beschikking van 19 maart 1996 is bijgevoegd (bijlage 1).

Bovengenoemde beschikking was gebaseerd op een door DSM Limburg B.V., thans genaamd DSM NL Services BV, ingediend verzoek om op basis van de onderliggende onderzoeksgegevens de ernst en urgentie op grond van de artikelen 29 en 37 van de Wet bodembescherming vast te stellen.

Naar aanleiding van gewijzigde omstandigheden wordt overgegaan tot een ambtshalve wijziging van de door ons op 19 maart 1996 vastgestelde beschikking ernst en urgentie, thans genaamd ernst en spoed. De wijziging omvat het opnemen van de verontreiniging of dreigende verontreiniging afkomstig van twee voormalige stortlocaties (de Katberging en de Mauritsdeponie) binnen het geval van de beschikking ernst en spoed van 19 maart 1996.

1. De Procedure

1.1 Besluitvormingsprocedure

Aansluitend aan ons Beleidskader Bodem 2016 volgen wij voor besluiten die niet aangevraagd zijn door derden, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in Afdeling 3.4 van de Awb.

Dit betekent dat het besluit wordt genomen nadat het ontwerp van het te nemen besluit, met de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor de beoordeling van het ontwerp, gedurende een termijn van zes weken voor eenieder ter inzage is gelegd en eenieder de gelegenheid is geboden een zienswijze naar voren te brengen.

1.2 Kennisgeving

Het ontwerpbesluit is gepubliceerd op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Ook vindt kennisgeving aan Burgemeester en Wethouders van de gemeentes Beek, Sittard-Geleen en Stein plaats.

Het ontwerpbesluit heeft van 28 juli 2021 tot en met 8 september 2021 voor eenieder ter inzage gelegen in het Gouvernement, Limburglaan 10 te Maastricht. De stukken hebben eveneens ter inzage gelegen in het gemeentehuis van Beek, Sittard-Geleen en Stein.

2. Geval van bodemverontreiniging

2.1 Gevalsdefinitie beschikking 1996

In onze beschikking van 19 maart 1996 is ten aanzien van de gevalsdefinitie het volgende aangegeven: *"Het DSM-terrein te Geleen en Stein wordt vanwege de onderlinge samenhang in zowel organisatorische, technische als ook in ruimtelijke zin beschouwd als één geval van bodemverontreiniging. Uitgesloten zijn daarbij de Katberging, Deponie Maurits en de Gipsberging, voor welke deponieën in het kader van vigerende vergunningen reeds afspraken zijn gemaakt."*

Op de bij de beschikking bijgevoegde kaart (zie bijlage 1) was aangegeven op welke onroerende zaken de beschikking betrekking had, waarbij was aangegeven dat *"...(vooralsnog) het gehele terrein als verontreinigd kan worden beschouwd."*

2.2 Gewijzigde omstandigheden

Destijds is door GS besloten om de deponieën Katberging, Mauritsdeponie en Gipsberging niet onder het geval en de beschikking ernst en spoed te brengen omdat voor deze deponieën in het kader van vigerende vergunningen reeds afspraken waren gemaakt.

Door gewijzigde omstandigheden en inzichten in de wet- en regelgeving zijn er voor de Mauritsdeponie en Katberging geen afspraken meer in het kader van vigerende omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu. Dit wordt veroorzaakt door de invoering van afdeling 2.4 (bodem) van het Activiteitenbesluit milieubeheer (ingaaande 1 januari 2013 voor IPPC-inrichtingen). Hierdoor zijn in de omgevingsvergunning voor de activiteit milieu gestelde voorschriften betreffende de bodem ondertussen van rechtswege vervallen. Het Activiteitenbesluit milieubeheer geeft op dit punt geen mogelijkheden meer om zogeheten maatwerkvoorschriften te stellen. Daarnaast is dat niet mogelijk gezien de na 1996 gewezen jurisprudentie die het in een omgevingsvergunning opnemen van voorschriften voor de aanpak van een historische verontreiniging onmogelijk maakt (zie bijv. ABRS 2 augustus 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AY5489, r.o. 2.8.2).

Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de destijds gemaakte afspraken in deze omgevingsvergunningen, de jaarlijks uit te voeren beheers- en controlemaatregelen, tot op heden worden opgevolgd en uitgevoerd. De afspraken onder deze omgevingsvergunningen zijn echter geëxpireerd en het is gewenst dat deze afspraken worden gebracht onder het Plan van Aanpak.

Gipsdeponie

De voormalige gipsdeponie, waar naast gipsafval in het verleden ook huisvuil is gestort, is buiten dit DSM-terrein gelegen. Het betreffende gebied van deze voormalige gipsdeponie is vanuit duurzaam bodemgebruik en als landschapsproject voor de omgeving, omgevormd tot een recreatie- en natuurpark, tegenwoordig Heidekamppark geheten. In 2012 is de locatie in eigendom overgegaan van DSM naar Beheer Stortplaatsen Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg B.V.) die verantwoordelijk is voor de nazorg en het beheer van deze locatie. De voormalige gipsdeponie maakt derhalve geen onderdeel uit van voorliggende ambtshalve wijziging.

Katberging en Mauritsdeponie

De Katberging en Mauritsdeponie betreffen oude stortlocaties waar destijds alleen van het voormalige DSM-terrein en/of voormalig DSM gerelateerde activiteiten afkomstig materiaal is gestort. De stortactiviteiten alsmede voorschriften voor, samengevat, beheer en nazorg waren destijds al in de vóór 1996 afgegeven Hinderwetvergunningen geregeld. Om deze reden zijn deze stortlocaties destijds buiten de ernst en spoed beschikking gelaten.

Uit een recente beoordeling van de juridische status van deze in de jaren 70 (Katberging) en jaren 80 (Mauritsdeponie) gesloten deponieën is gebleken dat voor dergelijke 'oude' zogenoemde Navos stortplaatsen, gestelde voorschriften onder de omgevingsvergunning geëxpireerd zijn. Dat houdt in dat er op dit moment geen sprake is van rechtens afdwingbare afspraken en verplichtingen voor onderhoud, beheer, monitoring en nazorg ter beheersing van (dreigende) verontreiniging afkomstig van deze reeds gesloten deponieën. Dit, terwijl uit de bewoordingen van de beschikking ernst en spoed van maart 1996 blijkt dat dit juist wel de opzet en intentie van de beschikking was.

2.3 Gevalsdefinitie

De Wet bodembescherming (Wbb) hanteert de gevalsdefinitie (art. 1 Wbb):

'Een geval van verontreiniging of dreigende verontreiniging van de bodem dat betrekking heeft op grondgebieden die vanwege die verontreiniging, de oorzaak of de gevolgen daarvan in technische, organisatorische en ruimtelijke zin met elkaar samenhangen'.

Technische samenhang wordt aanwezig geacht als de verontreinigingen zijn veroorzaakt als gevolg van eenzelfde productieproces, installatie of mechanisme.

Organisatorische samenhang wordt aanwezig geacht indien de oorzaak of de gevolgen van de verontreiniging niet kan worden gescheiden in verschillende organisatorische eenheden/veroorzakers.

Ruimtelijke samenhang wordt aanwezig geacht indien de verontreinigingen in aan elkaar grenzende of in elkaars nabijheid gelegen grondgebieden voorkomen.

Als de qua oorzaak verschillende verontreinigingen zich onderling hebben vermengd wordt er doorgaans van uit gegaan dat samenhangen in technische, organisatorische en ruimtelijke zin aanwezig zijn. In de beschikking van maart 1996 is dan ook reeds aangegeven dat het DSM-terrein te Geleen en Stein vanwege de onderlinge samenhang in zowel organisatorische, technische als ook in ruimtelijke zin wordt beschouwd als één geval van bodemverontreiniging. Uit onderstaande paragraaf 2.4 zal blijken dat verontreiniging en/of dreigende verontreiniging vanuit de gesloten stortlocaties Mauritsdeponie en Katberging onder dit "geval van verontreiniging" ex art 1 Wbb kunnen worden gebracht.

Gezien de definitie van het begrip "bodem" in art 1 Wbb, merken wij volledigheidshalve op dat dit geval van de Mauritsdeponie en Katberging zich niet uitstrekt tot de "stortlaag" van beide voormalige stortlocaties, maar wel tot de gevolgen voor de bodem en grondwater daarvan.

2.4 Herziening geval en besluit ernst en spoed

De grondwaterverontreiniging en/of dreigende grondwaterverontreinigingen vanuit de respectievelijk eind jaren '70 en eind jaren '80 gesloten Katberging en Mauritsdeponie zijn ontstaan door voormalige activiteiten op het bedrijfsterrein van DSM waarbij afvalstoffen van DSM op of in de bodem zijn gebracht om daar te blijven. Voor de ligging van de twee stortlocaties verwijzen wij naar de kaart in bijlage 1. Deze twee stortlocaties zijn gelegen binnen het huidige geval van verontreiniging. De qua oorzaak verschillende verontreinigingen op het gehele DSM-terrein hebben zich onderling vermengd. De gevalsdefinitie gaat ook over dreigende verontreiniging. Voor de verontreinigingen en dreigende verontreinigingen zijn en worden maatregelen genomen. Gelet op het voorgaande behoort de verontreiniging en/of dreigende verontreiniging vanuit deze Mauritsdeponie en Katberging dan ook tot het geval DSM-terrein te Geleen-Stein.

Aan de beschikking ernst en spoed van 19 maart 1996 lag ten grondslag dat de Mauritsdeponie en Katberging buiten het besluit van 19 maart 1996 waren gehouden, aangezien het beheersen van de (dreigende) verontreinigingen vanuit deze twee stortlocaties in de milieuvergunningen al geregeld was. Deze reden is komen te vervallen. Thans ontbreekt een maatschappelijk gewenste en overigens de voor een besluit noodzakelijke rechtsgrond waarop, indien noodzakelijk, ook de handhaving van het onderhoud, beheer, monitoring en nazorg kan worden uitgevoerd. Om die reden hebben wij besloten om de beschikking ernst en spoed uit 1996 ambtshalve met dit besluit te wijzigen in die zin dat de Mauritsdeponie en Katberging tot het geval DSM-terrein te Geleen-Stein worden gerekend.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat bij beide deponieën feitelijk al sprake is van maatregelen ter voorkoming van verdere bodemverontreiniging. Momenteel wordt door DSM het Plan van Aanpak geactualiseerd en zal deze bij Gedeputeerde Staten ter instemming worden ingediend. In het betreffende te actualiseren Plan van Aanpak zal ingegaan moeten worden welke maatregelen binnen welke termijn aan onderhoud, beheer, monitoring en nazorg voor deze twee stortlocaties worden uitgevoerd. Bij de beoordeling van het in te dienen Plan van Aanpak zal bezien worden of de aangegeven maatregelen afdoende zijn.

3. Besluit

Wij besluiten:

- de verontreinigingen en/of de dreigende verontreinigingen vanuit de Mauritsdeponie en Katberging ambtshalve toe te voegen aan ons besluit van 19 maart 1996 (kenmerk 96/10936V). Wij verwijzen daarvoor naar de kaartbijlage 1 bij dit besluit.

4. Registratie publiekrechtelijke beperkingen

Bij het Kadaster worden de percelen geregistreerd waar sprake is van een ernstige verontreiniging in het vaste deel van de bodem (grond). Hier is sprake van grondwaterverontreiniging. Derhalve wordt het definitieve besluit niet ter registratie aangeboden aan de Dienst voor het Kadaster en de Openbare registers. De grondwaterverontreiniging wordt wel ingetekend en vermeld in het (openbaar toegankelijk) bodemregistratie systeem van de provincie Limburg (in te zien via <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>).

5. Rechtsbescherming

Iedereen kan gedurende de termijn van ter inzage legging schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen dient u te sturen naar: Gedeputeerde Staten van Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht onder vermelding van de projectcode. Als u een mondelinge zienswijze naar voren wilt brengen, kunt u contact opnemen met tel. 06 21 83 60 04.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Een afschrift van dit (ontwerp)-besluit is verzonden aan:

- DSM NL Services B.V.
- DSM Nederland B.V.
- Koninklijke DSM N.V.
- Eigenaren percelen besluit
- Stibbe
- Gemeente Sittard-Geleen
- Waterschap Limburg
- Rijkswaterstaat

Bijlage 1 Kadastrale kaart (uit beschikking 1996)

